

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2022 [NEW COURSE]
Cost Accounting - 1(Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ જશ લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયા X, Y અને Z માંથી પસાર થાય છે. તેની વર્ષ 2022 ના (૨૦) ખર્ચ માટેની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	પ્રક્રિયા X	પ્રક્રિયા Y	પ્રક્રિયા Z
કાચો માલ (1000 ટન) Rs.	2,00,000	----	----
ઉત્પાદક મજૂરી Rs.	40,000	28,000	7,000
કારખાના ખર્ચ Rs.	32,500	12,800	3,710
વજનમાં ઘટ	5%	10%	20%
ભંગાર ટનમાં	50	30	51
ભંગારની ટન દીઠ ઉપજ Rs.	50	50	50
ટન દીઠ વેચાણ કિંમત Rs.	350	500	800

વહીવટી ખર્ચ રૂ. 17,500, વેચાણ ખર્ચ રૂ. 10,000 તેમજ ઊછીની મૂડી પર વ્યાજ રૂ. 4,000 છે.

પ્રક્રિયા X નો 2/3 ઉત્પાદિત માલ Y પ્રક્રિયામાં જાય છે અને પ્રક્રિયા Y નો 1/2 ઉત્પાદિત માલ પ્રક્રિયા Z માં જાય છે. બાકીનો માલ બરોબર વેચી દેવામાં આવે છે.

ઉપરની વિગતો પરથી ત્રણેય પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરો અને એકંદર ચોખ્ખા નફાની રકમ શોધી કાઢો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ એક વસ્તુ બે જુદી જુદી પ્રક્રિયા A અને પ્રક્રિયા B માંથી પસાર થાય છે. અને પછી તેને તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. પ્રક્રિયા A નું ઉત્પાદન પ્રક્રિયા B ખાતે જાય છે અને પ્રક્રિયા B નું ઉત્પાદન તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે જાય છે. 31/03/2022 ના રોજ પૂરા થતા માસ દરમિયાન પ્રક્રિયા A માં માલસામાનના 1,000 એકમો એકમ દીઠ રૂ. 20 લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને અન્ય જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B
પરચુરણ માલસામગ્રી Rs.	1,100	2,650
પ્રત્યક્ષ મજૂરી Rs	10,000	11,000
ઉત્પાદન ખર્ચ Rs.	7,000	7,500
ખરેખર ઉત્પાદન	એકમો 900	એકમો 830
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમોના)	5%	10%
બગાડની વેચાણ કિંમત Rs.	2	5

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયા દીઠ પડતર કિંમત શોધી કાઢો તદ્દપરાંત અસામાન્ય બગાડ કે વધારા અંગેના ખાતા પણ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૨ જીનેશ એન્જિનિયરિંગ કંપનીના તા.૩૧/૦૩/૨૦૨૨ ના રોજ પૂરો થતા વર્ષ અંગે નીચે મુજબની માહિતી (૨૦) આપેલી છે.

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	M	N	O	P	Q
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન Rs.	15000	30,000	30,000	22,500	22,500
પ્રત્યક્ષ વેતન Rs.	30,000	45000	60,000	15000	30,000
કર્મચારી સંખ્યા	150	225	225	75	75
પાવર (કિલો વોટ)	6000	4500	3000	1500	1500
મિલકત ની કિંમત Rs.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
વીજળી પોઇન્ટ	10	16	4	6	4
વિસ્તાર (ચો.મી.)	1,500	2,500	500	500	500

ઉપરોક્ત સમય દરમિયાન થયેલા ખર્ચા

વિગત	Rs.	વિગત	Rs.
પાવર	1,100	ઘસારો	30,000
વીજળી	200	રિપેર્સ	6,000
સ્ટોર્સ શિરોપરિ ખર્ચ	800	સામાન્ય શિરોપરી ખર્ચ	12,000
કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના	3,000	ભાડું અને વેરા	550

સેવા વિભાગ Q ના ખર્ચા પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે તથા સેવા વિભાગ P ના ખર્ચા ઉત્પાદન વિભાગોમાં 5:3:2 ના પ્રમાણ મુજબ વહેંચવાના છે. દરેક ઉત્પાદનના વિભાગ માટે પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ જુનાગઢ લિ. ચોપડામાંથી ઓગસ્ટ 2022 ની નીચેની વિગતો મળે છે.

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ		સેવા વિભાગ		
	A	B	C	D	E
પરોક્ષ માલ સામાન Rs.	560	280	340	700	320
પરોક્ષ મજૂરી Rs.	648	624	592	380	436
મિલકતની કિંમત Rs.	16000	8000	14 000	10,000	12,000
કામદારોની સંખ્યા	150	100	75	100	125
રોકીલ જગ્યા (ચો. મિ.)	400	200	100	200	100
કિલો વોટ કલાકો	8,000	6,000	2,000	2,000	2,000
પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાકો	5,000	5,000			
માંગણી પત્રક ની સંખ્યા	1,000	300			

ઘસારો મિલકતની કિંમત પર 12% લેખે વાર્ષિક ગણવામાં આવે છે.

વિગત	રકમ Rs.	વિગત	રકમ Rs.
પાવર વીજળી	6,000	સુપરવિઝન	4,400
ભાડુ કરવેરા	1,000	મિલકતોનો વીમો	120

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ઉત્પાદન વિભાગ માટે પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાતનો દર શોધો. C, D અને E સેવા વિભાગ અનુક્રમે ઓજાર, મરામત અને સંગ્રહ વિભાગો છે.

પ્રશ્ન.૩ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ ની નીચેની માહિતી પરથી કામદારો A ,B અને C ના વેતનની ગણતરી કરો.

(૧૫)

(1) કામદાર દીઠ માસિક પ્રમાણ ઉત્પાદન 1000 એકમ.

(2) મહિના દરમિયાન ખરેખર ઉત્પાદન :

A. 800 એકમ

B. 700 એકમ

C. 900 એકમ

(3) વેતન દર ખરેખર ઉત્પાદન પર એકમ દીઠ રૂ. 2

(4) મોંઘવારી ભથ્થું : વેતનના 50%

(5) ઘરભાડા ભથ્થું : વેતન અને મોંઘવારી ભથ્થાના 10%

(6) બોનસ: પ્રમાણ ઉત્પાદનના 75% થી વધારાના ઉત્પાદન કરેલ એકમોના દર એક ટકાદીઠ રૂ.20 લેખે

અથવા

પ્રશ્ન.૩ એક ફેક્ટરીમાં A,B અને C ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય 100 કલાક આપેલ છે. એક કલાકનો વેતન દર રૂ. 60 છે. A તે કામ પૂરું કરવામાં 60 કલાક લે છે. B ને તે કામ પૂરું કરતા 80 કલાક લાગે છે. જ્યારે C ને 100 કલાક લાગે છે.

નીચેની પદ્ધતિ મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે?

1. કાર્ય વેતન પ્રથા 2. હેલ્સી વેતન પ્રથા 3. રોવેન વેતન પ્રથા.

પ્રશ્ન.૪ ખુશી લિ. માલસામાનની ખરીદી અને નિકાલ નીચે દર્શાવ્યા મુજબ કરેલ છે.

(૧૫)

ઓગસ્ટ 2022	વિગત	એકમો	એકમ દીઠ ભાવ Rs.
1	ખરીદી	180	4
5	ખરીદી	360	6
12	નિકાલ	300	--
14	ખરીદી	420	6
20	નિકાલ	480	--
25	ખરીદી	180	8
29	નિકાલ	060	--

તારીખ ૩૧ મી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ ના રોજ માલ સામાન નો આખરનો જથ્થો નક્કી કરો, જેમાં તા.12/08/2022 ના રોજ અને તા.20/08/2022 ના રોજની જાવક ની કિંમત નક્કી કરવા માટે અનુક્રમે “લીફો” અને “ફીફો” પદ્ધતિ અપનાવાય છે. જ્યારે 25/08/2022 ના રોજથી જાવક ના મૂલ્યાંકન માટે ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે તો ઉપરની વિગતો પરથી માલ સામાન ના સ્ટોકનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ હાર્લિક કં.લિ. એક પેદાશોનું ઉત્પાદન કરે છે. વર્ષ 2022 માટે નીચેની વિગતો એકત્રિત કરવામાં આવી છે.

- માસિક વપરાશ 750 એકમો
- અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ 200 એકમો.
- દરેક વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ. 300
- અઠવાડિક સરેરાશ વપરાશ 300 એકમો
- એકમ દીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ રૂ. 15
- વરદી સમય 2 થી 6 અઠવાડિયા

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

1. આર્થિક વરદી જથ્થો
2. વર્ષમાં મૂકવાના ઓર્ડરની સંખ્યા.
3. પુનઃ વરદી સપાટી.
4. મહત્તમ સપાટી
5. નિમ્નતમ સપાટી
6. સલામતી જથ્થો
7. સરેરાશ સ્ટોક (આર્થિક વર્દી જથ્થાના આધારે)

ENGLISH VERSION

- Q.1 The Jush Ltd. A product passes throughout three processes respectively X, Y and Z and the expenses of the process were as under during the year 2022. (20)

Particular	Process X	Process Y	Process Z
Raw materials used (1000 tons) Rs.	2,00,000	----	----
Manufacturing wages Rs.	40,000	28,000	7,000
Manufacturing expenses Rs.	32,500	12,800	3,710
Weight lost	5%	10%	20%
Scrap in tons	50	30	51
Scrap sold per tons Rs.	50	50	50
Selling price per tons Rs.	350	500	800

Management expenses were Rs. 17,500, selling expenses Rs. 10,000 and interest on borrowed capital Rs. 4000. $\frac{2}{3}$ part of the output of process X and $\frac{1}{2}$ part of the output of process Y are passed on to next process and the balance output are sold out.

Prepare all three process accounts from the above details and find out the total net profit amount.

OR

- Q.1 A product passes throughout to distinct process A and B and thereafter. It is transferred to finish stock. The output of process A passes to B and that of B to finished stock. During the month ending on 31/03/2022, 1000 units of raw materials valued at Rs 20 per unit were issued to process-

Particulars	Process- A	Process- B
Other direct materials Rs.	1,100	2,650
Direct wages Rs.	10,000	11,000
Manufacturing expenses Rs.	7,000	7,500
Actual output	Units 900	Unit 830
Normal wastage (percentage of input)	5%	10%
Sales value of wastage (per unit) Rs.	2	5

from the above information you are required to prepare process accounts and find out the cost per unit of each process. Also give the abnormal wastage or abnormal gain accounts.

- Q.2 Jinesh engineering com. The following particular have been extracted for the year ended 31st March 2022. (20)

Particular	Production Department			Service Department	
	M	N	O	P	Q
Direct material Rs.	15000	30,000	30,000	22,500	22,500
direct wages Rs.	30,000	45000	60,000	15000	30,000
No. of employee	150	225	225	75	75
Electricity (kWh)	6000	4500	3000	1500	1500
Value of assets Rs.	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
Light point	10	16	4	6	4
Area (Sq.m.)	1,500	2,500	500	500	500

The expenses for the period were:

Particular	Rs.	Particular	Rs.
Power	1,100	Depreciation	30,000
Lighting	200	Repair	6,000
Stores overhead cost	800	General overheads	12,000
Staff welfare	3,000	Rent and taxes	550

Apportion the expenses of department "Q" according to direct wages and those of department "P" in the ratio of 5:3:2 to the production departments. Compute the departmental overhead rate of each of the production department assuming that overheads are recovered as a percentage of direct wages.

OR

Q.2 following details from the books of Junagadh Ltd. Are available for August 2022.

Particular	Production department		Service department		
	A	B	C	D	E
indirect material Rs.	560	280	340	700	320
Indirect labour Rs.	648	624	592	380	436
Value of assets Rs.	16000	8000	14 000	10,000	12,000
No. Of workers	150	100	75	100	125
Space occupied (Sq. m.)	400	200	100	200	100
Kilo watt hours	8,000	6,000	2,000	2,000	2,000
Direct labour hours	5,000	5,000			
No. Of material requisition	1,000	300			

Depreciation is charged at 12% p.a. on value of assets.

Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.
Power electricity	6,000	Supervision	4,400
Rent and Taxes	1,000	Assets of insurance	120

From the above given details, find out absorption rate of overheads for production department. C,D and E of service department are respectively tools, repairs and storage departments.

Q.3 from the following information calculate the remuneration of worker A, B and C for August 2022. (15)

- (1) Standard production for month per worker: 1,000 units
- (2) Actual production during the months:
A - 800 units B - 700 units C - 900 units
- (3) Wage rate per unit production Rs. 2
- (4) Dearness allowance: 50% of wages.
- (5) House rent allowance: 10% of wages plus dearness allowance.
- (6) Bonus: At the rate of Rs. 20 for each percentage of unit produced in excess of 75% of standard production.

OR

Q.3 A, B and C three labours in factory. Their standard time for a job is 100 hours. wage rate per hours is Rs. 60 to finish the job A, takes 60 hour Y, takes 80 hours and C takes 100 hours.

What wages will have to be paid to each one in the following methods.

1. Piece wage system.
2. Halsey plan system
3. Rowan plan system.

Q.4 The following are the transaction of Khushi Ltd for receipt and issues of an item of material. (15)

Aug. 2022	Particulars	Units	Price per unit Rs.
1	Purchases	180	4
5	Purchase	360	6
12	Issues	300	--
14	Purchases	420	6
20	Issues	480	--
25	Purchases	180	8
29	Issues	060	--

The issue on 12/08/2022 and 20/08/2022 are priced on LIFO and FIFO basis respectively. It was decided to price the issues of 25/08/ 2022 on weightage average method. prepare stock register for material on 31st Aug. 2022.

OR

Q.4 Hardik Ltd. Manufacturers a product and the following information are collected from the year 2022

- Monthly Usage 750 units.
- Cost of placing an order Rs 300.
- Annual caring cost for unit Rs.15.
- Minimum uses 200 units for week.
- Average uses 300 units per week.
- Re-order period 2 to 6 weeks.

Calculate

1. Economic order quantity
2. Number of orders to be placed in a year.
3. Re-order level.
4. Maximum level
5. Minimum level
6. Safety stock.
7. Average stock level (on the babies of economic order quantity).
